

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za jeden mesec 1 glđ.40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za jeden mesec 1 glđ.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 209.

V Ljubljani, v soboto 12. septembra 1896.

Letnik XXIV.

Dopolnilna državno-zborska volitev.

Volilni okraj kmetijskih občin v sodnih okrajih: Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatična, Ribnica in Lašče, kjer se vrši dne 29. t. m. dopolnilna državno-zborska volitev, je bil od nekdanj nepremagljiva trdnjava katoliško-narodne stranke, nepristopna našim nasprotnikom. Večkrat so „Narodovci“ tudi v tem okraju pri volitvah poskušali svojo srečo, a vselej so se prepričali, da v tem volilnem okraju ni mesta zanje. — To trdnjavo bi mogla razdejati le nesloga v naši stranki. To so spoznali tudi naši politični nasprotniki in zato so z vidnim veseljem objavljali, da se naša stranka ne more zjediniti za kandidata in to so storili že poprej, preden je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke konečno sklepal ter objavil svoje sklepe. Dasi je dr. Žitnik, kakor smo objavili, precej v prvi seji osrednjega volilnega odbora izjavil, da ne vsprejme kandidature, vključno temu je „Narod“ še vedno pisal o razporu v naši stranki. — To so storili zaradi tega, da bi begali javno mnenje mej našimi volilci, jih v resnici razdvojili ter pri tem zase želi političnih vspehov.

Toda uprav to škodoželjno postopanje naših nasprotnikov, ki so prezgodaj pokazali, kako bi radi, da bi naša stranka postopala pri tej volitvi, je naše somišljenike, zlasti volilce tega volilnega okraja prepričalo, da je neobhodno treba složnega postopanja pri volilni akciji.

Zato se je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke zopet sešel včeraj v sejo. Pri tej seji je poslanec dr. Žitnik, katerega so mnogi volilci tega volilnega kraja zaradi njegove neumorne delavnosti v deželnem zboru v korist volilcev želeli imeti za kandidata, pojasnjujoč nastale razmere, še je-

denkrat izjavil, da v sedanjih razmerah ne vsprejme kandidature ter odboru izročil nastopno pismo

izjavo:

Z željo, da preneha neplodna polemika in se zjedini somišljeniki, izjavljam, da v sedanjih razmerah ne vsprejemem ne kandidature, ne slučajnega mandata.

Ljubljana, dne 11. septembra 1896.

Dr. Ignacij Žitnik.

S to izjavo je preporna zadeva poravnana. Na dejamo se, da naši somišljeniki soglasno oddajo svoje glasove dne 29. t. m. kandidatu katoliško-narodne stranke

dr. Ivanu Šusteršiču,

katerega je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke v pismu do zaupnih mož p. n. državnozbornim volilcem priporočil z nastopnimi zasluženimi besedami:

V priporočilo tega gospoda, ki je rojen v volilnem okraju samem, namreč v Gorenji Vasi pri Ribnici, ni treba zgubljeni mnogo besed. V obče je znano, da je vsikdar, odkar je stopil na politično polje, možato, ognjevito in neustrašeno zagovarjal katoliška načela ter delal za povzdigo gmotnega stanja našega ljudstva. Zlasti pa se je trudil za koristi kmetijskega stanu s tem, da je osnoval društvo z imenom „Zveza kranjskih posojilnic“, ki ima prelep namen, ustanavljati po naši deželi prekornostne posojilnice po Raiffeisen-ovem načinu. To društvo, kateremu je dr. Ivan Šusteršič načelnik, osnovalo je v kratkem času, odkar obstoji, okoli dvajset takih posojilnic. Sodeloval je tudi pri snovanju drugih kmestijstvu koristnih zadrug ter s tem pokazal jasen razum za potrebe in koristi našega kmetijskega stanu, kateri bo imel v njem močno oporo v dr-

žavnem zboru, kjer se bo bržkone še v tem zasedanju govorila odločilna beseda glede kmetijskih zadrug, katere so neobhodno potrebne, da se reši naš kmetijski stan popolnega propada.

Zato se nadeja katoliško-narodna stranka, da bodo naši volilci pri vršečih se prvotnih volitvah izvolili take volilne može, ki bodo 29. septembra soglasno oddali svoje glasove za kandidata dr. Ivana Šusteršič-a.

Volitve volilnih mož, v kolikor smo dosedaj pozvedeli, se večinoma vrše soglasno in so z malo izjemami povsod izvoljeni zanesljivi somišljeniki katoliško-narodne stranke. Upamo, da se tudi druge prvotne volitve ugodno zvrše, da volilci na dan volitve sijajno pokažejo svojo katoliško-narodno zavest.

Volilno gibanje v brežiškem okraju.

Bližajo se nam volitve v deželni zbor štajerski in za dober teden stali bodemo na volišču v Brežicah, da si izberemo moža modrega, za sveto vero vnetega in svoj narod ljubečega. Shod zaupnih mož v Brežicah izbral si je gospoda Josipa Žičkar, župnika v Vitanju. Ta gospod je v tem okraju doma in je znan kot zvedenec v narodnogospodarskih vprašanjih. Zaslug ima veliko, to mu je priznala občina celjske okolice, ki ga je jednoglasno imenovala svojim častnim občanom. Tudi zdaj blagonosno deluje v Vitanju in marsikateri pohorski kmet se ima gospodu Žičkarju zahvaliti, da ga niso prodali in da ni padel oderuhom v roke. Osnoval je namreč posojilnico v Vitanju in ustanovil bralno društvo, cerkveno družbo itd. Tako vrlemu možu, mislili smo vsi, ne boče nikdo nasprotoval, a varali smo se.

Te dni prišel nam je v roke neki poziv občinskega urada Bizelj, kateri se je menda vsem obči-

LISTEK.

Razmotrivanja mračnjakova.

Mnogo so govorili v zadnjem času narodni naprednjaki po shodih in čitalnicah, toda bilo je le žveplo. Upamo, da nam bralci odpustijo ta germanizem. Saj je dandanes, v dobi narodno-napredno-nemške koalicije, nemškutarenje poleg naturalizma, katerega pa „Zvon“ nežnim bralkam v krepilo podaje samo enkrat mesečno, takrat seveda več žličic, pri Slovencih najbolj v modri.

Tako mogočno je ukoreninjen ta nagon do nemškutarenja v prsih slovenskih, je razlagal napredni Danijel, ko je v Idriji poveličeval radikalno-nemško zvezo, da smo baje celo tudi mi klerikalci Nemcem stavili svoje pogoje.

S tem nas je Danijel brez dvojbe hotel pohvaliti.

Kajti za nas je laskavo prvič Danijelovo pričanje, da mi nismo zmožni skleniti take koalicije, ampak samo naprednjaki, drugič pa, ker smo mi baje stavili pogoje, radikalci pa so se udali kar radikalno, torej brezpogojno.

Toda, ne zaidimo.

Velika tovarna za žveplo, narodno-napredna stranka, razvija pri svojem delu tudi mnogo dima.

Da bi se iskric, ki prihajajo iz naprednega kotla, ne izgubile, nastavili so tovarniški radikalni gospodje, v svojem dimniku, „Narodni tiskarni“, iskrolov, „Slovenski Narod“.

Tako je ta zadnjič ujel v svoj podlistek iskrico, katero imenuje „novelico“, pod naslovom: „Abiturijent“.

Ušla je nekemu Antonijevu.

Ta, na svoje abiturijentstvo vsekako ponosni rojak, umori kruto junaka svoje „novelice“, dijaka, kmetijskega sina, baš v noči pred maturo.

Ne morebiti s trupom ali samokresom, toliko strahovit in krvoločan še ni sedaj; opravičimo ga z Alfred de Musset-om:

„Surtout considérez, illustres seigneurs, Comme l' auteur est jeune, et c' est son premier pas!“

Za sedaj spravi ga s sveta po čisto naravni poti jetike, toda za prihodnost si obetamo od pisca v tem oziru čisto kaj posebnega.

Sin mrtev, stariši utopljeni v žalost.

Kaj stori sedaj oče, kmetijski oče Trdina?

„No, kaj bo storil, moli ob krsti svojega sina in žaluje.“

Prosim, dragi bralec, ne moti pisatelja novelice, saj ti ne poznaš duše našega ljudstva!

Vidiš, oče gre, kupi savansko čepico, skrbno jo zavije v papir, ponese k mrliču in jo položi nanj.

Lej, tako dela naš kmet — —

Kaj ne da, take iskric mora biti urednik vesel?

Bog ve, kako te vrste reklama dopada „Savonom“? Jaz bi mislil, da ne.

V prejšnjih, mračnjaških časih lovili so take iskric v uredniške koše, naš narod pa napreduje.

Ne čudi se torej bralec, ako znabiti v kratkem dobiš v „Narodu“ domačo novico:

„(Vzgleđni naš rodoljub N. N.) kupil je svojemu sinčeku, ki je letos sijajno dovršil prvi normalni razred, savansko čepico. Dečka diči tudi že par „šmisov“, ki dajejo njegovemu sicer nežnemu obrazu možko-resen značaj. Mnogo takih sinov, in ne boče izgubljen naš narod!“

Ne čudi se, pravim, saj moramo vander napredovati, kajti čas je resen.

Resen čas za uredništva sploh, za „Narodovo“ posebej, je tudi čas kislih kumar, v katerem smo baš sedaj.

Oj, kako vesela je v tem času duša urednikova, ako se prikaže na obzorju majhna volitev, kakoršna se n. pr. pripravlja ravno v kmetijskih občinah okolice ljubljanske.

„Sluga, brzo teči po novo pero, potem pa pišemo oster članek, tako oster, da se boš lahko bril

nam brežiškega okraja poslal, in s tem pozivom se priporoča neki g. J. Balon, ki je še k temu deželni uradnik. Poziv se glasi:

„Slavno občinsko predstojništvo!

Bliža se volitev za deželni zbor. Kakor smo čitali v časnikih, kandiduje gospod Žičkar. A po našem mnenju ne pozna on naših razmer in mi ne poznamo njega. Zato so občina Bizelska in druge občine sklenile, izvoliti si za svojega poslanca in zastopnika v deželnem zboru moža iz svoje sredine, moža, ki pozna in razume reve in težave slovenskega kmeta. Tak mož je deželni vinorejski komisar in veleposestnik gospod Ivan Balon. Kot deželni komisar je on s svojo mogočno besedo pridobil že mnogo podpor bornemu kmetu, posebno v breškem okraju.

Opozarjamo samo na 100.000 gl. od deželne hranilnice. On ima ne le zmožnosti, ampak tudi voljo in eneržijo, pomagati kmetu-trpinu!

Volimo ga torej vsi!

Občinski urad bizeljski, 5. septembra 1896.

Občinski predstojnik:

Balon m. p.

Op. Poročajte o tem tudi drugim bližnjim manjšim občinam.“

Podpisan pa je na tem pozivu neki Balon. Ne vemo, da li ta, ki želi biti naš poslanec, ali pa kateri iz njegove zlahte. Ta je lepa! Bizeljska občina obesila si je zvonec, rekši, zdaj pa celi okraj za nami. Obklela si je po farizejsko narodni plašč in vsa gori za ubogega kmeta-trpina. Rešitelj iz te bede bo le gospod Balon — kimovec. G. Žičkarja, izvrstnega katoliškega duhovnika in izbornega narodnjaka ne poznate, ker ga poznati nečete. Vedite, da mu niste vredni: jermenov od njegovih črevljev odvezati. Tudi on vas ne pozna? Oho, in še kako dobro! Ne samo on, ampak cela spodnja Štajerska — da vsa slovenska domovina vas pozna, da ste bahači in grdi nemškutarji. Senca in petolizci ste brežiških nemškutarjev in kakor oni trobijo, tako vi plešete in tudi zdaj ste tako zaplesali, kakor so vam oni zagodli. Za izdajalci slovenske naše domovine nikdar hodili ne bomo, ampak volili bomo dne 21. septembra vsi zavedni Slovenci našega izvrstnega kandidata veleč. gospoda Josipa Žičkar.

Volilec.

Prvotne volitve na Koroškem.

Prvotne volitve so končane. Slovenci smemo biti z vspehom zadovoljni, ker volitve so se zvršile po naših občinah v obče dobro. Konečnega vspeha, svojih poslancev, s tem zbog krivične razdelitve sicer še nismo dosegli, ali vsaj pokazali, da je še treba z nami računati. Posebno sijajno je nastopila naša slovenska podjunska dolina, kjer so izvoljeni 101 naš volilni mož in samo 13 nasprotnikov. Naša je tudi, če se ne zgodi kaka nepričakovana nezgoda, z iljska dolina, in dr. Abuja, ki je toliko igral vlogo nekega „Paradeslovene“ v dež. zboru, je odklenkalo. Hrabro so se držali naši tudi v beljaški okolici, posebno je pohvaliti Gozdanj-

ž njim, kar je na mesec vredno najmanj 50 krajcarjev!“

Toda težava, ko je pa treba ostrom razdeliti skoro na mesec dni, dokler namreč traja volitev.

Samo tega ne vem, ali hočejo naprednjaki morda voliti klerikalnega kandidata, ka-li, ko jim izbira dela take skrbi.

Z vsemi znaki prepadenosti tekajo ti someščani po mestu, ter si šepčejo na uho stvari, ki morajo biti strahovite, vsaj možje, kedar so jih začuli, kar besne.

Človek bi mislil, da „Narodove“ matadorje oseba katoliškega kandidata ravno toliko briga, kot veljbloda, ki se pase po pohlevnem osatu Sahare, — milenijska razstava v Pešti.

S turškega dvora.

(Priobčil Tihomil.)

I.

Slovenskemu narodu ostane na vekov veke v žalostnem, groznem spominu krvava „turška doba“, ko so turška kopita teptala travo in zlato klasje po slovenskih pokrajinah, turške krive sablje kosile hlabre slovenske rateže.

Priprost seljak, ki danes čuje govoriti o „homatijah“ doli v globoki Turčiji, še vedno strahom

čane in Rožečane. [V celovškem okraju smo pričakovali več vspeha, ali vendar ohranili dosedanje število naših volilnih mož. — Mnogo slabše stoji stvar katol. ljudske stranke po nemških krajih, kjer letos še ni uspeha, kakoršen se je pričakoval. Upajmo prihodnjič več! — Nasprotniki delajo in begajo ljudstvo na vse mogoče načine. Kjer drugače ne gre več, pobijajo naše kar s pestjo, kakor se je zgodilo v Prevaljah. Omeniti moram tudi, da so se na mnogih krajih godile pri volitvi „čudne“ reči, kajpak le na škodo naši stranki! Pa o tem bomo še govorili! —rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. septembra.

Pastirski list novega tržaškega škofa, katerega je ravnokar izdal, ugaja vsem krogom izvanredno. Peča se namreč z narodnostnim bojem in sicer v zelo pomirljivem duhu. Mej drugim se v njem naglašča, da so ti boji proti zapovedim svete vere in se smejo po pravici smatrati boleznim sedanjega časa.

Poslanec Wojcik pred volitv. Minule dni je priredil najdelavnejši član gališke ljudske stranke, deželni poslanec Wojcik v Rasiborovicah volilski shod, na katerem je mej drugim zelo ostro govoril proti socijalistom. „Socijalistična agitacija“, pravi govornik, „je jela razdvajati kmete posebno v krakovskem okraju. To moramo v resnici obžalovati, kajti socijalizem naravnost nasprotuje interesom kmečkega stanu. Osemurno delo se pri poljedelstvu ne more uvesti, ravnokako slavnost prvega maja ne more navdušiti kmečkih prebivalcev. Tudi za štrajk se kmetje ne morejo ogrevati“. Konečno je primerjal poslanec soc. nauke o podržavljenju zemlje ter pripomnil, da poljedelcu njegov dom in posestvo ne more biti to, kar je tovarniškemu delavcu stroj, ki ni ne poljski, nemški in ne francoski. Omenjal je nadalje posledice agitacije agitatorja Stojalovskega, ki je po mnogih krajih tako vplivala na kmete, da bodo glasovali v peti kuriji za socijalističnega kandidata in vodjo Duszinskega. Poslušalci so njegov govor burno odobraval in tudi „Nova Reforma“ zelo laskavo piše o njegovih pojasnilih. Vidi se, da se hočejo vodje poljskega naroda krepko postaviti v bran pogubnemu delovanju socijalne demokracije, le žal, da mnogi ne iz pravega namena.

Petrolejski baroni so zopet prav marljivo pri „delu“. Za to se imamo v prvi vrsti zahvaliti neumornemu delovanju kartelne zveze avstro-ogerskih petrolejskih oderuhov pod spretnim vodstvom Rothschildovem. Takoj nato, ko se je bil sklenil kartel dne 1. julija letos, so baroni zvišali cene čistemu petroleju od 1 gl. 25 kr. na 1 gl. 50 kr. met. stot. Toda že tri tedne pozneje so se zdele židom te cene mnogo prenizke in 25. julija so se sešli v Budimpešti v posvet ter sklenili, da se zviša cena vsem petrolejskim izdelkom od 28. julija počenši za 50 kr. Da bi se jim pa konečno ne moglo očitati, da v avgustu niso ničesar „delali“, je sklenila kmalu potem osrednja kartelska zveza, da se znova pomakne

popraša gospoda iz trga ali mesta, ali bode res Turčin zopet „v en udaril“. Neverojetno zmaje z glavo, če mu pojasniš, da je Turčin neozdravljiv bolnik, ki edino to želi, da ga drugi puste v miru.

Kolika izprememba! Današnji zastopniki evropskih držav pri „Bab Ali“ niti ne sanjajo, kako mogočni so bili turški sultani, ko je njihova kruta oblast segala do Bagdata in skoraj do Dunaja. Minoli so časi, ko je Turčija ukazovala v treh delih sveta, ko so njeni vezirji za kratek čas dajali „bastonade“ zastopnikom evropskih vladarjev. Ravno sedaj, ko evropski veleposlaniki pišejo turškemu sultanu „prijazna pisma“, utegne zanimati, kako prijetno življenje so imeli nekdanji evropski poslaniki na turškem dvoru.

Ko so Turki l. 1453 zaplenili Carigrad, iskale so razne evropske države po posebnih odposlancih prijateljstva s turškimi sultani. Prva je bila beneška republika, ki je že preje imela v grški prestolnici stalne trgovske konzule. Sultan Mohamed II. je l. 1454 najprvo sklenil mir z Benetkami, katerih poslanik Marcello je imel skrbeti za beneške podanike. Ogerska je l. 1485 prvič poslala odposlanca v Carigrad, da podpiše mirovne pogodbe s sultanom Beyazidom II. Najživahnejšo zvezo s Turki je imelo poljsko kraljestvo; prvi poljski zastopnik na turškem dvoru se imenuje že l. 1476. L. 1494 pride v Ca-

cena za meterski stot petroleja za 50 kr. naprej. Tako so židovski baroni po preteku komaj jednega meseca skoro za poldrugi goldinar povišali ceno blagu, ki je neobhodno potrebno za vsakega. S tem pa seveda niso hoteli škoditi bogatašem in večjim trgovcem, kajti sklenili so, da to povišanje ne velja za večje odjemnike. Udarjen je toraj in sicer jako občutno s tem samo nižji, delavski stan, ki se mora hote ali nehote klanjati naredbam ljudskih zatiralcev.

Ogerski židje in grof Zichy. Neki mažarski list je prinesel nedavno svojim vernim čitateljem zanimivo vest o „nevljudnem“ vsprejemu grofa Zichy-ja, vodje katoliške ljudske stranke, pri Slovaki v oravskem komitatu. Po poročilu imenovanega lista je vprašal grof, prišedši v prvi kraj, svojega prijatelja: „Upam, da sem dobro došel?“ Odgovor se je pa glasil po poročilu tega lista tako-le: „Vi vsekako, gospod grof, toda ne vaše spremstvo“. Poslednje besede so merile na baje navzoče „pan-slaviste“ Mudrona, Hurbana in druge. Na omenjene besede je grof Zichy namignil tem spremljevalcem in odšli so. Slovaške „Nar. Noviny“ nam pa sedaj pojasnujejo, da je vse pisarenje mažarskega lista popolno neosnovano. Mudron in Hurban niti videla nista isti dan Orave, še manj pa občevala z grofom Zichyjem.

Razmere mej Italije in Portugalom, ki so, kakor znano, v zadnjem času zelo napete, ker je iz znanih vzrokov portugalski kralj don Carlos odrekel svoj obisk kralju Umbertu v Rimu, se morda v najbližnjem času vendar-le poravnajo. To je posneti iz raznih poročil iz Rima, ki se opirajo na nastopna dejstva. Kralj don Carlos kot bližnji sorodnik italijanske vladarske hiše bi se zelo rad vdeležil poroke prestolonaslednika v Rimu. To se pa seveda ne more poprej zgoditi, dokler se ne odstranijo ovire, ki zavladujejo od tega časa mej obema vladarskima hišama. V tem oziru se vrše sedaj pogajanja mej Rimom in Lizbonom, vendar pa to še ni vse, kar ovira vdeležitev portugalskega kralja pri prinčevi poroki. Kralj don Carlos se mora spraviti tudi z Vatikanom glede točk, na katere se mora ozirati, ako hoče obiskati kraljev dvor. Nekateri listi govore tudi že o državnikih, ki zasedejo obestranska poslaniška mesta, kakor naglo se dožene sprava, vendar je ta stvar nekoliko prezgodnja in bo minulo še nekaj časa, predno spopolnita vladarja izpraznjena mesta.

V ruski armadi se je pripetil te dni pomenljiv dogodek. „Ruskij Invalid“ objavlja namreč ukaz carja Nikolaja iz Kijeva z dne 1. t. m., s katerim se določa, da se mora degradirati na najnižjo vojaško stopnjo več častnikov Belgorodskega dragonskega polka, čegar imejitelj je avstrijski cesar Fran Josip, poveljnik pa odsloviti. Razni listi so takoj jeli ugibati, kaj bi bilo dalo povod temu strogemu ukazu, ki se je v resnici tudi že izvršil. Berolin. listi so bili mej drugim mnenja, da so kaznovani častniki tako občutno le vsled tega, ker so se čule v njihovem krogu nespoštljive besede o imejtelju imenovanega polka. Nato pa odgovarja večrajšna številka zgoraj omenjenega lista nastopni raz-

rigrad papežev odposlanec Bocciardi, da se s sultanom Beyazidom dogovori glede oskrbnih stroškov za njegovega brata Džema, ki je bil pobegnil v Rim. Rusije prvi poslanik je bil l. 1514 Aleksejev; isto leto se imenuje tudi španski legat.

Avstrija je izprva pošiljala le takozvane internunciije do oholih turških vladarjev, da so ž njimi sklepali premirja za dragocena darila. Tako je cesar Ferdinand l. 1528 prvič poslal v Stambul internunciija Hobordanskega in Žigo Višnjegorskega, da prosita miru in zahtevata nazaj ogerske kraje, katerih so se Turki polastili. Popotovala sta po suhem poldrugi mesec z Dunaja do Carigrada, kamor sta dospela dne 29. maja. Veliki vezir Ibrahim ošabno vpraša Hobordanskega: „Kako se predrzne tvoj kralj imenovati se najmogočnejšega vpricho ozmanskega cesarja, čegar milosti se priporočajo ostali kralji krščanski?“

Ko je cesarjev odposlanec naštel kraje, katere cesar zahteva nazaj, zaroga se vezir: „Hočete li tudi Carigrad?“

Sultan Sulejman ukaže oba devet mesecev zapreti, potem pa jima osebno naroči:

„Vajin gospod doslej ni čutil Našega prijateljstva in sosedstva, v prihodnje bode drugače. Povejta mu, da sam pridem z vso močjo ter mu vrnem, kar zahteva; naj torej vse dobro pripravi za Naš vsprejem.“

glas: „V svrhu, da se ne razširjajo napačna poročila in mnenja, se javno naznanja, da je provzročila carjev ukaz, s katerim se je degradovalo več častnikov, okolnost, da so častniki prisilili nekega korporala, da je protizakonito postopal s prebivalci vasi Meibudile v Podoliji, da bi se maščeval radi razžaljenja svojega tovariša.“ Ostali listi sedaj še trdovratno molče.

Cerkveni letopis.

Protí prostozidarstvu.

Od 26. do 30. septembra se bode vršil prvi mednarodni shod proti prostozidarstvu v Tridentu, kjer je zboroval tudi za katoliško cerkev toliko znameniti cerkveni zbor.

Na shodu bodo zastopane po posebnih odborih, kolikor je doslej znano, Avstrija, Francija, Italija in Spanija.

Misel tega shoda so odobrili mnogi škofje in kardinali, sv. Oče Leon XIII. pa je večkrat izražal svoje veselje radi tega shoda, posebe pa še v pismu z dne 2. septembra t. l. na načelnika shoda. Pismo se glasi:

„Ljubi sin! Pozdrav in apostolski blagoslov! Veselimo se vedno od srca shodov katoliških mož, če pod predsedstvom škofov zagovarjajo verske koristi. Pod božjim varstvom so se vršili taki shodi v razne namene, množili od dne do dne ter razpravljali skoro vse, kar se v prvi vrsti tiče cerkvenih koristij. Sedaj pa Nam, ljubi sin, poročaj, da si sklenil sklicati v Trident izbrane moše vseh narodov, da se skupno posvetujejo o korakih proti prostozidarstvu, ki vedno predrzneje sili na dan, in navdušijo za brambo v boju. Ta misel že zato zasluži priznanje, ker se vedno bolj širi prepričanje o škodah, ki od te družbe preté cerkvi in državi. Mi smo že pri raznih prilikah opozarjali na to nevarnost, tako v okrožnici „Humanum genus“ in v raznih pismih, posebno na Italijane l. 1890 in 1892.

Naša skrb tudi ni bila brez uspeha. Z ozirom na to z veseljem pozdravljamo nameravani shod. — Upamo, da bode ta shod, po številu in odličnosti udeležencev taka izjava, ki je primerna točkam dnevnega reda in zaželjenemu uspehu.

Da pa bode uspeh popoln, treba je, da se udeleženci temeljito posvetujejo o sredstvih in potih, kako bi se mogli uspešno ustavljati navalu prostozidarstva. V omenjenih okrožnicah smo pojasnili ta sredstva. Prvo je, da se posebno ondi postavite v bran, kjer je najhujši prostozidarski napad. Udeleženci shoda in vsi, ki hočejo svoje moči posvetiti tej stvari, naj se torej najprvo dobro poučé o teh navodilih papeževe avtoritete in previdnosti ter ravnajo po njih. Gotovo bodo predrzni in brezbožni nauki te tajne družbe in njeni nameni naredili manj škode ter se razrušili, ako se katoliki potrudijo, da se še z večjo spretnostjo bojujejo s prostozidarji. Ti si pomagajo z lažjo in temo; ako odkrijete te laži, obrnili se bodo vsi pošteno misleči s studom od njihovih zlobnih nakan.

Goreči za Kristusa in duše želimo sreče vašemu podjetju ter prosimo božje pomoči. Upamo,

da bode vaš shod novo bodrilo za katolike, ki naj sicer prizanašajo osebam, a ne njihovim zmotam, ter varujejo dragocena blagra, katera je Kristus podelil ljudem.

V tem smislu podelimo vsem udeležencem na shodu v zagotovilo božjih milosti in dokaz Naše naklonjenosti v Gospodu apostolski blagoslov.“

Prostozidarstvo razširja svoje zlobno, tajno delovanje po vseh krščanskih državah proti cerkvi in državnim napravam; družijo se z židi in drugoverci v tem uprav satanskem boju. V isti meri pa tudi povsod raste nevolja in odpor, osobito v Nemčiji, tako da je nedavno pokrovitelj treh pruskih velikih lož, princ Friderik Leopold, v posebnem pismu prosil nemškega cesarja podpore proti časnikom, ki odkrivajo prostozidarske tajne namene proti cerkvi in državi.

Umevno je, da prostozidarski listi branijo svoje tajne somišljenike proti „nazadnjaštvu“, češ, da prostozidarstvo hoče le svet preroditi za svobodo in red, obuditi pravo vero in ljubezen do vladarjev. A vse te fraze ne prepričajo nas, da hočejo prostozidarji ustanoviti neko mednarodno višje sodišče, katero bi dajalo zakone in navodila cerkvi in državi ter imelo v rokah krmilo vsega javnega življenja, ki bi se oddaljevalo od krščanstva ter odtujevalo pravim namenom na krščanski podlagi osnovani državi. Če so nameni prostozidarstva čisti in plemeniti, zakaj se možje skrivajo v temi in tajnosti, zakaj nihče noče pred javnostjo prevzeti odgovornosti za razne tajne spletke in namene?

Upamo, da bode shod proti prostozidarstvu v Tridentu še bolj osvetlil in odkril tajnosti „prostozidarskih mračnjakov in rokovnjačev“.

Iz potovanja v Lourdes.

Lourdes, 8. sept.

Romarji se pridno udeležujemo vseh pobožnostij, ki se vršijo, v kolikor niso strogo liturgične, le v nemškem jeziku. Čehi so pač slišali božjo besedo dvakrat v domačem jeziku; tudi križev pot so molili po domače. Slovenci pa moramo tihi biti, ker nas je premalo. Neki gospod je sicer obljubil, da bo Slovence razveselil s propovedjo v domačem jeziku, tudi par slovenskih Marijnih pesmi smo mislili zapeti, pa množica francoskih romarjev in kratko odmerjeni čas ne dopustijo, niti da bi izvršili že prej določeni vspeh. Romarjev je ta teden toliko, kolikor jih Lourdes še ni imel najedenkrat v svoji sredi. Samo Belgijcev, katerim so se pridružili tudi Nemci iz Rheinlanda, je 2400, mej njimi 170 bolnikov, 4 so že ozdraveli.

Vsak dan kdo čudežno ozdravi. Včeraj popoldne mej procesijo z Najsvetejšim, poljubila je tudi 16 letna mrtvoudna deklica iz Poretanje monštranco. Koj je čutila moč Vsegamogočnega, skočila iz postelje ter šla za Najsvetejšim. Ker je bila še prešibka, prišla sta jo dva plemenitaša, katerih je tu mnogo za bolniško službo, ter jo odvedla iz strmeče množice v cerkev in od tod v preiskovalnico. To sem videl z lastnimi očmi. Jutri, t. j. v sredo popoldne se odpeljemo v Parag le Monial.

Josip Kosec.

spremljevalci prosto spremstvo. Pred mestom so ga pričakovali navzoči diplomatski tovariši in vladni uradniki. Spomina vreden je vhod avstrijskega veleposlanika pl. Czernina l. 1616. Pred njim je stopalo v Stambul šest plemenitih dečkov, več kavalirjev; pet trombačev, zastavonoša z razvito zastavo, na katere jedni strani je bila podoba Kristusova na križu, na drugi cesarski orel. Ta predrznost je razburila ves Stambul in sultana. Neko staro prorokovanje je nekda trdilo, da razpade turška država, ko zavihra v Carigradu zastava s križem. Po mestu se takoj razširi govorica, da imajo kristijani po hišah skrito orožje, da Grki nameravajo vstajo in da se ruski kozaki bližajo mestu. Czernina so zaprli, hiše kristijanov preiskali, sedem katoliških duhovnikov zaprli v trdnjavo in frančiškouskega generalnega vikarija v Galati vrgli v morje. Sultan je v prihodnje prepovedal poslanikom vhod v Carigrad z zastavo in godbo. Najslovesneje so prihajali poljski odposlanci, beneškimi so v Dardanele pošiljali nasproti dve ladiji.

Dandanes se vrši vhod brez posebnih slovesnostij. Sultanov odposlanec sprejme poslanika, ki se v dvornem vozu odpelje s poverljivimi pismi k sultanu v avdijenco, nato pa obiše velikega vezirja, ki mu takoj vrne obisek.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

Netovarniški obrti so podvrženi dolžnosti zavarovanja le tedaj, če ista nastopi po odstavku 2, § 1 zakona o zavarovanju proti neugodam (obrti obrati, ki se raztezajo na izvršitev stavbenih del) ali po odstavku 3. (obrti, pri katerih se rabijo stroji za moč) § 1 zakona. Če se ozremo na te ministerske ukaze, vidimo, da bi mogli le deli teh za to govoriti, da je podjetje A. D. smatrati za tovarniško. Izdelujejo se peči in semtertja tudi drugi glinasti obrtni prometni predmeti v dveh različnih zaprtih delavnicah. V eni teh je bilo 18 pomočnih delavcev in 5 vajencev, torej skupaj 23 pomočnih delavcev (§ 73 zakona z dne 8. marca 1885, drž. zak. št. 22). V podružnem podjetju je bilo pa le 13 pomočnih delavcev, kakor jih omenja zgornji § 73.

Okoliščina torej, da več kakor 20 pomočnih delavcev dela v zaprti delavnici, bi govorila za to, da je to podjetje za tovarno smatrati.

Ta okoliščina pa pri presoji tega vprašanja ne more merodajna biti, ker število pomočnih delavcev močno meuja in se večkrat pripeti, da je manjše kot 20. Iz števila delavcev se torej ne more sklepati, da je vsako rokodelsko podjetje, če število delavcev preseže 20, smatrati že za tovarniško. V edni kakor drugi delavnici se stroji ne rabijo kot pomočno sredstvo. Tudi ni v pravilu delitev dela. Podjetnik vodi ob sebi umevno delo v obeh delavnicah in tudi sam dela. Tudi visokost davka ne govori za tovarniško podjetje in tudi ne okoliščina, da podjetnik ni trgovsko-sodno protokolovan.

Iz poročila mestnega magistrata na c. kr. deželno vlado se more sklepati, da ta smatra to podjetje za rokodelsko lončarijo, in tudi iz poročila c. kr. obrtnega višjega nadzornika je razvidno, da ima ta obrat izključno rokodelski značaj. Odsek je torej mnenja, da ima rekurent prav, če trdi, da je njegov lončarski obrt rokodelski, na katerega se ne more uporabiti zakon gledé zavarovanja proti neugodam. Odsek omenja še, da je tudi visoko c. kr. upravno sodišče z razsodbo z dne 6. nov. 1895, št. 5176, gledé podobnega podjetja se izreklo, da isto ni dolžno zavarovati se. Iz teh razlogov predlaga odsek:

Častita zbornica naj se izreče o zadevi v smislu tega poročila. — Predlog se sprejme.

VII. Zbornični svetnik Josip Rebeck poroča o prošnji odbora za oskrbovanje vaškega premoženja v Drnovem, kjer se vsled ukaza deželne vlade z dne 13. aprila 1855, št. 5923, vrše letni in živinski semnji dne 12. marca, 24. junija in 29. septembra, za povišanje štantnine za konje, vole, krave, telice in prašiče. Ta prošnja se s tem utemeljuje, da se je moralo živinsko sejmišče v smislu oblastvenih odredb vrediti. Odseku se zdi neznatno zvišanje štantnine, in sicer: za konja od 5 kr. na 6 kr., za vola, kravo in telico od 4 kr. na 5 kr., za prašiče brez razlike starosti za komad od 2 kr. na 3 kr., utemeljeno, ker troški za živinsko sejmišče niso bili majhni in je tudi nadzorovanje živinskih semnjev z večjimi troški spojeno, kakor je bilo ob času odobritve obstoječih tržnih taks. Povišana štantnina tudi ne presega tarife k občinskemu pristojbinskemu zakonu z dne 3. decembra 1868, dež. zak. št. 17, in odsek vsled tega predlaga:

Zbornica naj se v svojem poročilu na c. kr. deželno vlado izreče za zaprošeno zvišanje štantnine. — Predlog se sprejme.

VIII. Zbornični svetnik Avgust Skaberne poroča o vprašanju mestnega magistrata ljubljanskega, če so tesarji upravičeni v mestu ljubljanskem kriti strehe z opeko. Trditelj prositelj je prava, da spada po ministerski naredbi z dne 30. junija 1884, drž. zak. št. 110, obrt krovcev z opeko in skrilji mej rokodelske obrte, za katerih nastop je po § 14. novele k obrtnemu zakonu z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, treba po propisih §§. 11., 12. in 13. sposobnostnega dokazila. Na Kranjskem se do zadnjega časa obrtniki niso pečali s samim pokrivanjem z opeko. Pokrivanje poslopij z opeko ali deskami so doslej oskrbovali le tesarji in nikomur bi tukaj ne bilo prišlo na um, da na Kranjskem izučeni tesar potrebuje še posebnega sposobnostnega dokazila za pokrivanje z opeko, ker je obče znano, da se je ta pri tesarstvu izučil kriti poslopja z opeko in da je tega tudi zmožen.

Po mnenju odsekovem so oni, ki so dokazali sposobnost za samostojno izvrševanje tesarskega obrta, tudi doprinesli dokaz, da zamorejo poslopja

L. 1525 je diplomatični agent Frangipani v imenu francoskega kralja Frančiška I. sklenil „sramotno“ francosko-turško zvezo s Sulejmanom; kot prvi francoski poslanik se l. 1536 imenuje Jean de la Forêt. V imenu portugalske kraljevine se je leta 1544 turškemu sultanu klanjal Odoardo Cataneo, v imenu Švice l. 1577 diplomatični agent, žid Angeli. v imenu Anglije l. 1578 Viljem Harebone. Nizozemska je prvič poslala v Stambul svojega zastopnika l. 1622, Švedska 1628, Danska 1753, Prusija 1718. Dne 20. marca 1761 pa je Hauden-Rexin v imenu pruskega kralja Friderika Vel. s Turčijo sklenil prijateljsko zvezo.

Nasprotno pa je Turčija redko kedaj pošiljala svoje zastopnike na evropske dvore, in če je to storila, izbrala si je navadno renegate, odpadnike, ki so zatajili svojo vero in narodnost ter služili barbarjem pod polumesecem. Prvi turški zastopnik je prišel na Dunaj l. 1533 ter bil od cesarja Ferdinanda slovesno vsprejet. Stoprav začetkom 18. stoletja po karloviškem miru (1699), ki je zlomil moč ozmanskimi divjakov v Evropi, se pričinja redno diplomacijsko zastopstvo turškega sultana.

Vhod evropskih poslanikov v Carigrad je bil v tej dobi vedno slovesen. Od meje do turške prestolnice so imeli poslanik in njegovi mnogoštevilni

kriti z opeko in deskami in da imajo torej na Kranjskem tudi tesarji pravico. Kriti poslopja z opeko. Pripominja se, da se na Kranjskem od lanskega leta izvršuje krovski obrt. Drugače je na Kranjskem s krovskim obrtom s skrilji, katerega vrše že mnogo let usposobljeni krovci s skrilji. Odsek torej predlaga: Zbornica naj v smislu tega poročila izreče svoje mnenje. — Predlog se sprejme. (Dalje sledi.)

Odkritje prof. Lendovškovnega nagrobnega spomenika.

„Le ena se meni je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži.“

Res o malokom veljajo te besede našega pesnika tako dobesedno, kakor o našem, žal, da prerano umrlem prof. Josipu Lendovškemu, kojemu so hvaležni koroški rodoljubi v dan 9. t. m. v Dvoru nad Vrbo postavili lep nagroben spomenik. Znano je vsestransko temeljito in plodovito delovanje blagega rajnika, ki je za svojega življenja vse svoje duševne in telesne moči žrtvoval na oltarju prave in istinite, nesebične ljubezni do svojega zatiranega naroda. Kot ptujec je prišel pred leti na koroška tla, kot jeden prvih boriteljev za prava koroškega slovenskega plemena počiva zdaj v koroški zemlji, ob njegovi gomili pa žalujemo koroški Slovenci kakor zapuščena deca ob grobu svojega skrbnega očeta-gojitelja in voditelja. Za Lendovškom žalujejo njegovi bivši učenci, za njim plaka njegova obitelj, ki je z njim izgubila ljubeznivega in skrbnega soproga in očeta, za njim mračnim čelom togujejo njegovi prijatelji in znanci.

Dne 21. septembra t. l. biležili bodemo dan, v kojem se je pred letom dnij blagi pokojnik za zmirom poslovil od nas — dan tužnega nam spomina! Dostojno praznovati to obletnico, sklenil je krog koroških rodoljubov, skrbeti za to, da se ob tej priliki postavi rajniku primeren nagroben spomenik, ki naj še bodočim rodovom priča, da ima koroški Slovenec hvaležno srce! Dne 9. t. m. odkrili smo ta spomenik. Zbrala se je ob tej priliki v Dvoru nad Vrbo lepa vrsta odličnih rodoljubov od blizu in iz dalja ter na stotine broječega slovenskega občinstva. Zastopana so bila naslednja društva: družba sv. Cirila in Metoda po svojem prvomestniku vlč. g. vodiji Tomo Zupan-u in društvenem blagajniku g. drž. posl. A. Koblar-ju; družba sv. Mohorja po mil. g. stol. školastiku Lamb. Einspielerju; Matica Slovenska po g. prof. dr. Jak. Sket-u; Slovensko pisateljsko društvo po g. prof. Sim. Rutar-ju; Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem po č. g. Gregorju Einspielerju. Dalje so bile zastopane podružnice sv. Cirila in Metoda: Celovec po g. V. Legat-u; Rožek po g. Jos. Paulu-Rutar-ju; Beljak po g. Mat. Wuttiju; Kotmaraves po g. županu Prosekarju; Črna po g. Prim. Valterju; Velikovec po č. g. župniku Treiberju; Pliberk po g. F. Kandutu; Pevsko društvo „Korotan“ po gosp. Krajgerju.

Pri vходу v lepo vasico Dvor pozdravljal je prišlece slavolok z napisoma: „Vse za vero, dom, cesarja“ in „Slava udeležencem“, g. Vošpernik, priprostega kmetskega posestnika sin, pa jih je pozdravil s prisrčnim, a krepkim nagovorom. Po kratkem odmoru vršila se je nato cerkvena slovesnost. Več duhovskih gospodov prijateljev rajnika opravilo je za njegov dušni blagor maše-zadušnice, potem pa mu je g. Josip Rozman, mestni kapelan v Celovcu, govoril spominski govor, v katerem je slavil pokojnika kot vrlega moža, ljubljene soproga in očeta, spoštovanega učitelja in navdušenega rodoljuba. Ganljive besede gosp. propovednika segale so vsem navzočnikom globoko v srce in v marsikaterem očesu zablesketala je gorka solzica.

Duhovna opravila je vodil mil. g. prošt in stolni školastik Lambert Einspieler. Po opravilu ob grobu nepozabnega nam pokojnika je zapel ljubljanski pevski zbor pod vodstvom g. Štamcarja dva zbora.

Nagrobnik spomenik je izklesal prav lepo gosp. Camernik v Ljubljani. Iz mramorja je napravljen lep križ, ovit s cvetlicami in s primernim napisom.

Po cerkvenem opravilu bi se imel vršiti slavnostni shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico. Ali kakor veste, imajo v novejšem času vsi naši shodi svojo posebno — osodo, vsaj v celovškem c. kr. okrajnem glavarstvu. Izgled bar. Mac-Nevina so začeli sedaj posnemati še v Beljaku. Tudi tam nastajajo kar čez noč bolezni, če se skliče kak slovenski shod. Tako se je zgodilo, da je moral izostati shod na Dvoru, ker menda razsaja

— davica v — Rožeku. Take odredbe so res „bistroumne“, ka-li. Le škoda, da naši ljudje od davice, ki bi imela po volji beljaške gospode strašiti po Rožeci, le malo ali nič ne vedo. Pa shod se je prepovedal, in tako se moramo — udati!

Opoldne smo odšli na prijazni Mali Strmec na prijazni dom gospe Weinländerjeve, kjer je pokojni Lendovšek ob počitnicah najraje bival, kjer je tudi izdihnil blago svojo dušo. Z Malega Strmca je krasen razgled po zgornjem Rožu, Vrbskem jezeru itd. Hiša je bila lepo okrašena s slavolokom, na katerem sta se blestela napisa: „Slava Slovincem!“ in „Bratje, bodimo složni, ker v slogi je moč“. — Na vrtu, na katerem se je vršil skupni obed, so bile z zelenjem in trakovi lepo ozaljšane podobe cesarja in cesarice ter Lendovškova, katero je za to svečano priliko lepo narisal naš vrli slikar P. Markovič v Rožeci.*

Obeda, ki je bil zelo živahen in ostane vsem udeležencem v prijetnem spominu, se je udeležilo 80 oseb. Za zabavo so poskrbeli gg. ljubljanski pevci, ki so vstrajno prepevali domorodne pesmi.

Spregovorila se je tudi vrsta navdušenih in primernih napitnic. Omenjamo le nekatere: g. prof. T. Zupan je nazdravil koroškim Slovincem, g. posl. Gregor Einspieler došlim gostom, g. dr. Breje soprogji pokojnika, g. drž. posl. Koblar se je spominjal našega narodnega delovanja, g. V. Legat naše slovenske domovine. Kapelan Rozman je nazdravil kmetskemu stanu, prof. S. Rutar nas je bodril k značajnosti in vstrajnosti, istotako g. župnik St. Bayer. Gosp. vikar Podgorc nas je navduševal k skupnemu delovanju za prospeh kmetskega stanu. Poseben utis so naredile krepke in navdušene besede g. Vošpernika, ki se je zahvalil kat.-pol. in gosp. društvu za plodonosno delovanje.

Brzjavni pozdravi so došli od g. župana Hribarja, ljubljanskega „Sokola“, pisateljskega društva, očeta Hrašoveca v Gradcu, drž. posl. Gust. Eima z Dunaja, dr. Hrašoveca iz Celja, dr. Jurtele, itd.

V prijetni družbi so ure le prehitro minule. Ko se je zmračilo, je umetni ogenj naznanjal še daljni okolici, kako Slovenec časti zaslužene može. Čast Lendovškemu spominu, mi pa posnemajmo njegov lepi izgled.

b+r.

*) Prinese jo svoječasno „Dom in Svet“.

Tedenski koledar.

Nedelja 13. sept.: 16. pobink. Ime Marije. Ponedeljek 14. sept.: Povišanje sv. Križa. Torek 15. sept.: Nikodem. Sreda 16. sept.: Kvatre, Kornelij in Ciprian m. m. Četrtek 17. sept.: Rane sv. Frančiška. Petek 18. sept.: Kvatre, Jožef Rupert. Sobota 19. sept.: Kvatre. Januarij šk. — Lunin spremen: Prvi kraječ 14. ob 5. u. 8. m. zjut. Solnce izide 15. ob 5. u. 44 m.; zaide ob 6. u. 6 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. septembra.

(Volitve volilnih mož.) O izidu volilnih mož se nam poroča: Dne 10. t. m. je bilo v občini Vrhnika izvoljenih vseh devet volilnih mož katoliško-narodne stranke. — V Polju je bilo 9. t. m. izvoljenih sedem volilnih mož naše stranke. — V Dobrunjski občini je bilo 9. septembra izvoljenih devet zanesljivih volilnih mož. — Ugodno so se izvršile volitve volilnih mož v Šmariji. — V Št. Jakobu ob Savi sta bila izvoljena oba volilna moža katol. - narodne stranke. — V Št. Vidu nad Ljubljano je bilo 10. t. m. izvoljenih pet volilnih mož naših somišljenikov. Jednako so bili izvoljeni volilni možje na Dobrovi, v Horjulu, v Črnem Vrhu, ki bodo oddali svoje glasove kandidatu katoliško - narodne stranke. — Prosimo svoje blage somišljenike, naj nam tudi iz drugih občin blagohotno nemudoma poročajo o izidu prvotnih volitev.

(Zlato poroko) bo jutri ob osmih tukaj v mestni Trnovski cerkvi obhajal bivši tesar, a sedaj preskrbljenec nemskega križarskega reda, Matija Satler s svojo zeno, ki sta bila l. 1846 ravno na praznik sladkega Marijinega imena poročena. Jeden njegovih sinov in hči se bota tudi te slovesnosti udeležila, drugemu sinu je pa pretežko priti iz daljne Avstralije.

(V deželno bolnišnico) so sprejeli meseca avgusta 417 bolnikov. Ako se prištejejo ostali iz meseca julija, oskrbovalo se je v avgustu skupno 725 bolnikov, od katerih jih je 289 ozdravelo, 79 zbolj-

šalo, 19 oddalo v druge bolnišnice, 30 neozdravljenih odpustilo, 24 umrlo. Začetkom sept. je ostalo 284 bolnikov.

(Abecednik za slovenske ljudske šole), sestavila A. Razinger in A. Zumer, 9. izdajo je potrdilo c. kr. naučno ministerstvo za rabo na slov. ljudskih šolah.

(Razširjenje šole.) Jednorazrednica v Suhoru, okraj črnomaljski, se bode razširila v dvorazrednico.

(Darovi.) Deželni primarij gosp. dr. Vinko Gregorič za mesec september za dijaško mizo 2 gl. — C. g. Janez Tavčar, župnik v Lešah, 10 gl. — C. g. Anton Kukelj, župnik v Šenčurju, 5 gl. — Bog plačuj blagim dobrotnikom ubogih dijakov.

(Izvoz prašičev) iz Kranjske na Češko je c. kr. namestništvo češko z odlokom od 4. sept. t. l. zopet dovolilo.

(Zgorel je) včeraj v tovarni za žvepljenke na Poljanah delavec Bezotti. Ponesrečenec je pripravil fosfor. Pri tem delu se mu je vnela obleka ter ga je tako obžgalo, da je kmalu na to umrl.

(Pobej.) Anton Burja iz Bohinjske Bele je 8. t. m. pred Rotovo gostilno na Bohinjski Beli Janeza Kelblj-na trikrat zabodel v prsa, tako da je čez pol ure umrl.

* * *

(Iz celovške škofije.) Mil. g. knezoškof so zaukazali zavolj nestanovitnega deževnega vremena, naj č. gg. duhovniki pri sv. maši skozi 14 dnij molijo molitev (št. 17 v misalu) za lepo vreme in opravljajo molitvene ure in procesije v ta namen. — C. g. Andrej Pirker, kaplan v Beljaku, gré za kaplana k sv. Krvi. C. g. Josip Konaš za kaplana v Trg. C. g. I. Unterluggauer je premeščen iz Lipe v Beljak. — Za kurata nove bolnišnice v Celovcu je imenovan čast. gosp. o. Galus Jäger, O. S. B. — C. g. Val. Primožič se je odpovedal župniji St. Rupert, ki je v drugič razpisana do 14. oktobra. — Premeščeni so č. gg. kaplani: Iv. Černic iz Rangersdorfa v Hüttenberg; V. Janku iz Hüttenberga v Motnico; J. Brabenec iz Motnice v Rangersdorf. — V vodstvu celovškega duh. semenišča so sledeče izpremembe: Iz Marije Sajna pride sem č. o. Jos. Weidinger kot podvodja; dose-danji podvodja č. o. Tom. Lempel postane špirituval; č. o. Jan. Ev. Staré, doslej špirituval, pride v Lainz na Dunaju.

(Iz Celovca) dne 10. sept. Tukajšnji socijaldemokratje imajo prih. soboto shod, na katerega dnevnem redu je kot jedina točka: „IV. katoliški shod v Solnogradu in socijalni demokratje“. Poročal bode znani sodrug Schuhmaier z Dunaja. Zanimivo je le, da liberalni in tudi vladni listi to novico z nekakim veseljem prinašajo.

(Koroške novice.) Odbor slovenskega katoliško-političnega in gospodarskega društva in vredništvo „Mir-a“ sta pozdravila katoliški shod v Solnogradu z brzjavko. — Naši nasprotniki v zadnjem času kar besnijo proti katoliški ljudski stranki, slovenski in nemški. Na shodih, posebno pa v svojih nersramnih listih, udrihajo po mil. g. knezoškofu zavolj pastirskega lista, po duhovnikih, ki se nesebično trudijo za pravi blagor ljudstva, in po vsakemu, ki se je naveličal liberalnega jarma ter noče hoditi čez drn in strn za našimi nasprotniki. Pišejo pa tako grdo in surovo, govorijo tako zvito in nersramno, da se mora pristuditi vsakemu, ki je ohranil le količkaj poštenosti! Zato odvrnite se proč od takih ljudij, ne dajte se zapeljati. Vsaka sila le nekaj časa trpi. Upajmo in delajmo torej, da bo kmalu tudi liberalne sile konec. — Liberalni „bauernbund“ je imel zadnjič v Celovcu volilni shod, na katerem so strastno udrihali po „klerikalcih“. Odlikovala sta se pri tem zlasti znani poštar A. Wieser in posestnik Care p. d. Pauker. Pokazalo se je, da Kiršner ne uživa več zaupanja svojih volilcev. Govoril je proti njemu zlasti učitelj Safron. Še le po dolgem prigovarjanju so ga nekako iz milosti zopet postavili za kandidata. — V gozdih nad Tropoljani ob Zili se je pokazal volk, ki dela mnogo strahu ljudem, ki imajo živino na planinah. — V železnični stražnici pri Lužnici (kanalska dolina) je dne 30. avgusta nastal ogenj. Zgorel je tudi Sleten otrok. — Požarne brambe iz cele Avstrije so imele minule praznike shod v Celovcu. Veselja in hrupa je bilo dosti. Mesto je bilo okinčano po največ s frankfurta-ricami! Iz Ljubljane je prišlo na shod 16 oguje-gascev. Vsa slavnost se je, kakor vselej, vršila v velikonemškem duhu.

(Iz Celovca) dne 11. sept.: Gosp. Schoberelechner, tit. deželne sodnije svetovalec, je imenovan pravim svetovalcem na mesto pokojnega svetovaleca Straussa. Nas zanima to imenovanje zato, ker je Strauss bil zmožen slovenskega jezika, Schoberelechner ga pa ni. To imenovanje torej kaže, da se na višjem mestu še vedno bore malo ozirajo na nas, in da so vse lepe besede o pravici, enakopravnosti itd., ki se tolikokrat čujejo od tam, nič več in nič manj, kakor navadne — fraze. Menda bi za to mesto mogli najti že sposobnejšega moža. — Govorniki, ki so govorili na znanem volilnem shodu v Vetrinju, so sedaj zbog tega v sodnijski preiskavi. Davica torej sedaj straši v Celovcu, ko je v Vetrinju niso mogli zaslediti. — Kaj bode iz te moke, o tem svoječasno poročam. — Prihodnja (26.) številka „Mir“-a izide z dovoljenjem slavnega c. kr. drž. pravništva že dne 15. septembra, 27. številka pa dne 25. sept., da ob pravem času moremo naznati kandidata, izid volitev itd.

(Župnijski izpit) so napravili pretekli teden v Mariboru v knez. škof. pisarni ti-le č. gg. kaplani: Fr. Brglez iz Ljutomera, Alojz Čížek iz Brezic, Jožef Čížek od Sv. Magdalene v Mariboru, Jakob Kitak iz Ljubnega, Jožef Kranjc z Vranskega, Friderik Kukovič iz Konjic, Fr. Lekše iz Cirkovic, Jožef Ozmec iz Ljutomera, Matija Škorjanc iz Laporja, Janez Toman iz Slivnice pri Mariboru in č. g. Matej Trtinek provizor v Pernicah.

(Poziv slovenskim skladateljem.) Odbor „slov. pevskega društva v Ptuj“ razpisuje s tem dve častni nagradi po 80 kron avstr. velj. za dve najboljši skladbi za moški ali mešani zbor, ter se obrača do vseh rodoljubnih slovenskih skladateljev z iskreno prošnjo, da se temu pozivu v povzdigo in razvoj domačega petja častno in mnogobrojno odzovejo. — Opozarja se, da se bode oziralo v prvi vrsti na takšne skladbe, ki zamorejo priprosti narod v najširšem pomenu navdušiti, tedaj bodi pesem veličastna, lepa, priprosta, a ne pretežno umetna. — Rokopisi naj se blagovolijo podpisnemu odboru — ime skladatelja v posebnem zavitku — do novega leta 1897 doposlati.

Ptuj, dne 10. septembra 1896.

Odbor „Slov. pevskega društva.“

(Potrjeni deželnozborni sklepi.) Presviti cesar je z najvišjim odlokom z dne 27. avg. potrdil odštajerskega deželnega zbora sklenjeni načrt zakona gledé javnega preskrbljevanja ubogih, dalje z odlokom z dne 3. in 4. septembra načrt zakona gledé lovskih prispevkov in hranilnic za deželni ubožni zaklad.

(Volilski shod) bode v ponedeljek dne 14. sept. ob 3. uri popoldne v Brezicah v »Narod. domu.« Poročal bode bivši deželni poslanec gosp. Josip Jerman ter se poslovil od volilcev. Ob enem se bodeta volilcem predstavila novi kandidat za kmečke občine, čast. gosp. I. Žičkar in za mestno skupino gosp. Dragotin Hribar.

(Premovanje konj) se tudi po Štajerskem, kakor se nam poroča, vrši na raznih krajih. Do dne 1. septembra t. l. se je to godilo po nemškem delu zelenega Štajerja, sedaj pa po slovenskem. — Dne 2. septembra je bilo premovanje konj v Radgoni; dne 7. sept. v Ljutomeru, dne 10. sept. v Celju, dne 11. sept. pa v Mozirju; poslednjič bode še dne 19. t. m. v Ormožu. V Judenburgu bodo pa letne žrebčke pregledovali v nedeljo (!) dne 13. sept. — Predsednika c. kr. družbe za izrejo konj nadomestuje na Spod. Štajerskem gosp. c. kr. ritmojster Ludovik grof Hugo, začasni komandant naših žrebčaric. V Celji je povodom premovanja imel prav poučljiv nagovor o konjereji, a nihče se ni našel, ki bi bil njegove nemške besede zbranim slovenskim kmetom raztolmačil. Razdelilo se je 11 državnih, 8 deželnih in 20 okrajnih daril v denarjih skupaj 1060 kron in deset srebrnih državnih svetinj ali kolajn.

(V Pragi) je dne 6. t. m. umrl deželni advokat dr. Rudolf Schmause, ki je pred devetimi leti priredil češki vlak na Slovensko ter ustanovil češko-slovenski spolek v Pragi za podporo slovenskih dijakov.

(Iz Prage) 6. septembra. Neodvisni socialisti in anarhisti hočejo kandidirati v peti kuriji morilca Jožefa Kříža, ki je bil obsojen za 10 let v ječo. Sklenili so to na dveh shodih, v Šarki in Žižkovu; zadnji je bil razpuščen. — Žrtva socialnih demokratov je postal tiskar Pichl. Tiskal jim je časo-

pisce, za katere so mu ostajali pošteno dolžni. Ko si ni mogel mož več iz denarne zadrege pomagati, vzel si je življenje. — Pred tednom je umrl čevljarški mojster Bilek, ki je nabral za šolsko matico med sopivci po krajcarjih 13.000 gld., svota vse časti vredna. — Tatvine na tukajšnjih poštah se vedno množé. Zdaj je ukradenih zopet 19.000 gld. Kdo jih je ukradel, se ne vé, a mogoče, da je krivec oni samomorilec, kojega so našli na Dunaju, in iz zapisnika se je zvedelo, da je bil poštni uradnik. — V Vrsovicah so posvetili novo sinagogo. Slavnostnega banketa se je udeležilo več mladočeških radikalcev iz Vinogradov. Značilno je, da je napeljana za sinagogo svečava iz narodnega doma.

(Iz Brna) 6. sept. Nad Brnom in tudi drugimi kraji so se med nevihto vtrgali oblaki. Od Špilberka dol je drla voda po ulicah, pritekla v stanovanja, prodajalnice in preplavila celi Winterhollerjev trg, ki je bil podoben velikemu rumenemu ribniku. — Zid Fröhlich nabira za glasilo svojega zeta dr. Stránskyja med Nemei inserate: „für dr. Stránsky sein Blatt“. Tako razumevajo lidovci geslo „svoji k svojim“. — V Karvinu je nastala zopet nova stavka. Izmed 3400 delavcev jih dela komaj četrti del; stavka se širi. Vzrok je, ker niso delavci zadovoljni z deseturnim delom. — V Kremsiru je umrl nekdanji župan in poslanec Ferdinand baron Bojakovsky. Bil je pristaš narodno-konservativne stranke in uradnik olomuškega nadškofijstva.

(Nečloveška mati) Iz Prerova na Moravskem se poroča: Pri nekem vpokojenem železniškem služabniku stanujejo štiri neomožene hčere, katerih jedna ima štiriletnega sina. Otrok je ves pohabljen, zato ga je mati hotela spraviti s pota. Najprvo je otroka nečloveško mučila in pretepala. Ker to ni pomagalo, zaprla ga je v klet ter mu vsak dan dajala le skorjo kruha in malo vode, da bi otrok lakote umrl. Če je kdo vprašal po otroku, odgovarjala je kragulja, da je otrok pri sorodnikih. Konečno se je ljudem stvar le sumljiva zdela, in naznanili so orožnikom. Te dni pride orožnik v stanovanje ter vpraša, kje je otrok. Pokažejo mu otroka druge sestre. Orožnik zahteva ključ od kleti, kjer najde nesrečnega otroka, ki je bil devet mesecev zaprt. Otroka so izročili sirotišnici, mater sodišču.

(Legar) zavlada že več dnij v Korminu, kjer je zbolelo že nad 40 oseb. Sodijo, da je okužena voda v nekem vodnjaku, katerega so sedaj zaprli. Tudi v Tržiču na Primorskem je več otrok zbolelo za legarjem; zato so šolo zaprli.

(Pristni Mažari.) Neki Samuel Kohn, trgovec v Budimpešti, se je odločil, da bode Mažar, ter vložil prošnjo na ministerstvo, da se njegovo ime „Kohn“ premeni v „Kolar“. Ministerstvo pa mu je prošnjo odklonilo, češ, da Kolar ni mažarsko ime. Značajno je vsekako, kako mažarska vlada skrbi za „pristne“ Mažare.

(Obesil) se je včeraj od 12.—1. ure popoldne na Zabjaku komaj 20 letni kaznjenec Valentin Jerič, doma iz Cerkljanske fare na Gorenjskem. Zavoljo upornosti in lenobe so mu v četrtek prisodili 5 dni temnice in jeden post. Svojo petmesečno kazen bi bil prestal dne 15. oktobra t. l. Obesil se je z rjuho posteljno.

(Samomor.) Kontrolor mestnega užitninskega urada na Reki, Martin Vadnov, je v noči od 7. na 8. t. m. skočil iz tretjega nadstropja svojega stanovanja na ulico, kjer je mrtev obležal. Vadnov je bil nekda zadnji čas nekako zmešan; doma je bil iz postojinskega okraja, star 51 let.

(„Glas Hercegovca“) je takoj po smrti urednika N. Radičića nehal izhajati. — Hercegovci so s tem izgubili jedini časnik, kar je obžalovati.

(Ameriške novice.) V Minesoti, kjer je naseljenih veliko Slovencev, je bila letos zelo dobra koruzina letina. Pridelalo se je 15 milijonov bušelnov koruze več, nego lansko leto. Druga letina je srednja. — Velika družba za izdelovanje jekla v Andersonu je prenehala z delom. Izguba znaša 1½ milijona dolarjev. — 30.000 ribičev v Novi Fundlandiji nima živeža za zimo. Ker je bilo do meseca julija obrežje zamrznjeno, niso mogli naloviti rib. — Bogat zlat rudnik so dobili blizo Goylorda v Cedar Hollow-u. Vse hiti tje, kar more. Dvanajst železničnih vagonov rude dalo je za 100.000 dolarjev zlata. — Tudi v Ameriki peša trgovina. V jednem tednu so zaprli po zjedinenih državah 265 trdk. — Pogorelo je mesto Ontonagon, ki je štelo okoli 2000 prebivalcev. Škoda se ceni na 1.500.000 dolarjev. Samo lesa je zgorelo 60 mil. kub. čevljev. — V Jolietu se je ponesrečil 33letni Ant. Benkovič

iz Vivedine pri Metliki. Zadel ga je deska na glavo, da je takoj umrl.

(Sejmi po Slovenskem od 14.—19. sept.) Na Kranjskem: 14. v Ljubljani, Črnem Vrhu, St. Vidu pri Zatičini, Loškem potoku, Zužemberku, na Vinicah; 15. v St. Janžu, v Smartnem pri Litiji (za živino), v St. Jerneju (za konje), v Idriji, Bauji Loki, Osilnici; 16. na Rakeku; 17. St. Lambertu, Podvelbu, Skocijanu. — Na Slov. Stajerskem: 14. v Rušah, v Rogatcu, Mancu, v Kozjanskem okraju, Braslovčah, Loki; 15. v Zdolah, Dobovi, Ljutomeru; 17. na Dobrni, v kapeli pri Brezicah. — Na Koroškem: 14. v Gradišah, v Jezeru (za živino in blago); 15. v Tribinju; 18. v Renvigi. — Na Primorskem: 14. pri sv. Križu, Sežani; 17. v Nabrežini.

Društva.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imela svojo 95. vodstveno sejo dne 4. septembra t. l. v družbinih prostorih v „Narodnem domu“. — Začetek ob 3. uri. — Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Anton Koblar (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Anton Zlogar (tajnik); od nadzorništva Ivan Vrhovnik. Svojo odsotnost je opravičil župan g. Ivan Hribar. Po prvomestnikovem običajnem pozdravu naznanja blagajnik, da je imela družba od 1. januarja 1896. do 4. septembra t. l. 12.661 gld. 70 kr. dohodkov, 14.838 gld. 73 kr. stroškov, torej 2176 gld. 97 kr. primanjkljeja. Po rešitvi došlih prošelj in sprejetih sklepov glede šolskih stavb v Velikovcu in Trstu je zaključil prvomestnik sejo ob 5. uri popoldne.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Gg. Terezija Bizjak, Helena Bizjak in Jožefa Repič v Ljubljani po 1 gld. — Podružnica v Medgorjah na Koroškem 20 gld. (za l. 1895.) — Gosp. Ign. Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, 25 gold. kot preostanek stroškov ribniško-velikolaškega vlaka v Ljubljano dne 25. aprila. — C. gosp. Ivan Tomažič, mestni župnik v Škofji Loki, ki je že ustanovnik pri dveh podružnicah, akcijo dolenskih železnic za 100 gld. kot pokroviteljstvo. — „Neimenovan“ iz Voloske 10 gld. — „Za črni kruh iz Siške“ po g. Stefetu 50 kr. — Zivelci plemeniti mladino! Z Vašimi podporami bode mogoče prihodnji teden zopet odpreti naše šole 1500 slovenskim otrokom, kateri bi bili sicer v največji nevarnosti, da se potujčijo.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Hranilnica in posojilnica v St. Vidu pri Zatičini.) C. kr. okrožno, kot trgovsko sodišče v Novem Mestu je potrdilo pravila za hranilnico in posojilnico v St. Vidu pri Zatičini, registrovano zadrugo z neomejeno zavezo. Udje prvega načelstva so: 1. načelnik: G. Ivan Kristan, c. kr. poštar in posestnik; odborniki so: dr. Ivan Mauring, Simon Pristov, Matevž Rihar, duhovniki v St. Vidu, Anton Fajdiga, župan v Temenici, A. Lesjak, posestnik, Anton Rojec, župan v Dobu, F. Pajek, posestnik. Računski pregled.: Stefan Jaklič, njegov namestnik: Franc Pajek v St. Vidu.

(Slov. bralno društvo v Tržiču) bode svoj redni občni zbor imelo v soboto 19. t. m. zvečer v svojih prostorih z običajnim dnevnim redom.

(Podružničen shod.) V nedeljo po Mali Gospojnici dne 13. sept. popoldne po blagoslovu ob 1½. uri vrši se shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Pilberk in okolice v Vogrčah v gostilni „pri Hamru“, h kateremu so prijazno vabljeni vsi udje in prijatelji te družbe.

Narodno gospodarstvo.

Vremenske nezgode in bodočnost.

S Štajerskega, dne 7. sept.

Spodnještajerski kmet se je že veselil letošnje jeseni. Trte v vinogradih so bile bogato obložene, drevje je bilo v mnogih krajih prav polno in setve so se povsod lepo razvijale. Obetala se je bogata žetev. Toda prišel je mesec avgust in z njim vsa mogoča nesreča čez naše vinograde, sadunosnike in setve. Deževje je oviralo rast in razvoj vseh pridelkov. Cesar pa deževje ni moglo ugonobiti, storila je toča. Ni čuda torej, da marsikateri kmet s strahom pričakuje prihodnosti, ki mu obeta le pomanjkanje in nove dolge. Posebno v onih krajih bo trda, kjer prihajajo glavni dohodki kmetu ravno iz jesenskih pridelkov.

Samoumevno je, da sedaj kmet za jedno leto ne more plačevati vseh davkov in da ga tudi pravična državna oblast v to ne more siliti. Vinogradnikom, katerim je naredila toča škodo za več let, morali se bodo i davki primerno odpisati za več let. V istih krajih pa, kjer je toča izvenredno močno

škodovala, moralo bo se ljudstvu prihiteti tudi izvenrednim načinom na pomoč. Ne dvomimo, da bodo naši državni poslanci storili pravočasno svojo dolžnost v blager hudo prizadetemu ljudstvu. Nekoliko se je že zgodilo.

V tem ko premišljujemo letošnje vremenske nezgode, vsiljuje se nam vprašanje, ali ni nobene pomoči proti nesrečam, ki jih napravlja vreme pridnemu kmetu leto za letom. Da ne mislimo na kak silovit boj z naravo, bo nam pač vsak rad verjel. Pač pa se nam zdijo primerne in potrebne deželne zavarovalnice, da pomagajo kmetu v nesrečnih dneh.

Vemo tudi, da se nahajajo zasebne družbe, ki rade zavarujejo vinogradnikom in poljedelcem njih pridelke proti toči. Toda zakaj bi moral kmet plačevati v sedanjih slabih časih zasebnim družbam dragi poslovni aparat in mastne dividende akcijonarjev. Pri zasebnih družbah pomaga kmet sebi, a še bolj že itak bogatim akcijonarjem, pri deželni zavarovalnici pomagal bi pa le samemu sebi. In resnično sedanje razmere niso take, da bi dajal denar ljudem, ki ga niso potrebni. Saj živi kmet že sam „in extrema necessitate“.

Radovoljno prepuščamo to poglavje narodnega gospodarstva našim deželnozborskim poslancem v nadaljno premišljevanje. Res, da mi sedajnemu deželnemu odboru ne zaupamo nobenega novčiča, a saj je naš program, da se preselimo s svojim oddelkom deželne uprave na Spodnji Štajer, ali da vsaj kmalu dobi deželni odbor v Gradcu slovenskega nadzornika in sodnika. Kakor proti toči, istotako naj vzame dežela v svoje roke zavarovanje proti ognju in živinski kugi.

Telegrami.

Premisl, 12. septembra. Presvetli cesar je došel včeraj popoldne. Na kolodvoru so ga pričakovali namestnik, deželni maršal, razni duhovski in svetni dostojanstveniki, društva ter nebrojna množica občinstva. Pri mestnem slavlouku je poklonil cesarju župan knez Sapieha kruh in sol.

Trst, 12. septembra. Prvi pastirski list novega tržaškega škofa msgr. Šterka je nadahnen s pravim apostolskim duhom. Razpravlja blagodejno moč krščanstva, ki je jedino zmožno v bratski ljubezni družiti razne narode k skupnemu uspešnemu delovanju za duševni mir in gmotni blagor.

Most, 12. septembra. Proti pričakovanju je začela ponoči znova prodirati voda v Aninem premogovniku po raznih predorih. Najbrže preti kraju nova nesreča.

Opava, 12. septembra. Skupni vspeh deželnozborskih volitev iz skupine mest je nastopni: nemški liberalci so izgubili in nemški nacionalci pridobili jeden opavski mandat.

Budimpešta, 12. septembra. Poslanska zbornica je rešila v včerajšnji seji podrobno razpravo o kazenskopravnem redu. Tretje branje zakonskega načrta se je vršilo v današnji seji.

Sarajevo, 12. septembra. Pri banketu, katerega je nadbiskup Stadler priredil na čast biskupu Strossmayerju, ki je prišel blagoslovit ondotno duhovniško semenišče, je nazdravil sarajevski župan djakovškemu škofu, ter ga proslavil kot apostola edinosti in ljubezni mej južnimi Slovani.

Sredec, 12. septembra. „Mir“ priobčuje imenik kandidatov vladne stranke za prihodnjo nedeljo vršeče se mestne občinske volitve. Na čelu kandidatov je bivši minister Načević.

Petrograd, 12. septembra. Velik požar je uničil več javnih prevoznih podjetij. Razun lesenih stavb in pohištva je zgorelo 22 konj in mnogo druge domače živine.

Pariz, 12. septembra. V mestu je razsajal včeraj grozen orkan, ki je povzročil veliko škodo. Po noči so umrle tri osebe vsled smrtnih ran.

Carigrad, 12. septembra. Evropski poslalniki so prejeli naznanilo, da je generalnim guvernerjem na Kreti znova izvoljen Berović-paša. Njegovo imenovanje vlade sicer uradno še niso potrdile, pač pa potrdilo že zagotovitve.

Poslano. 643 3-1

Da preprečim neosnovano govorico, zdi se mi umestno, uljudno obvestiti slavno p. n. občinstvo, da je in ostane kot doslej moja staropoznata lekarna „pri zlatem orlu“ (preje znana pod imenom Svobode lekarna) le na Prešernovem trgu št. 2 ravno nasproti železnemu Hradeckijevemu (črevljarskemu) mostu. Posebna skrb mi bo kot doslej tudi nadalje postreči z najboljšimi farmacevtičnimi in higijskimi proizvodi.

V Ljubljani, v septembru 1896.

Mr. Ph. Mardetschlager,
lekarnar in zapriseženi sodnijski veščak za Kranjsko.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so
antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)

katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena
škatljici 25 kr., 10 škatljice gl. d. 2.—. 124 (50-29) 4

Umrli so:

10. septembra. Viktorija Blumauer, sprevednikova hči,
16 dni, Resljeva cesta 23, življenjska oslabeledost.

Tržne cene v Ljubljani

dné 12 septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 —	Špeh povojen, kgr.	76
Reš, „	6 40	Surovo maslo, „	80
Ječmen, „	5 50	Jajce, jedno	3
Oves, „	6 80	Mleko, liter	10
Ajda, „	8 40	Goveje meso, kgr.	64
Proso, „	6 —	Telečje „	58
Koruza, „	5 50	Svinjsko „	70
Krompir, „	2 40	Koštrunovo „	36
Leča, hktl.	9 —	Piščanec	45
Grah, „	3 —	Golob	18
Fižol, „	8 —	Seno, 100 kgr.	2 20
Maslo, kgr.	90	Slama, 100 „	1 70
Mast, „	76	Drva trda, 4 kub.m.	6 50
Špeh svež, „	78	„ mehka, 4 „	4 80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
11	9. zvečer	733.7	15.5	sl. jzvh.	dež	
12	7. zjutraj	734.2	14.2	sl. jvzh.	del. jasno	16.0
	2. popol.	733.7	21.0	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 16.4°, za 0.9° nad normalom.

Zahvala. 642 1-1

Ker mi ni mogoče vsem p. n. blagim gospodom in družinam posebe se zahvaliti za prijaznost, s katero so se me spominjali bodisi osebno ali pismeno ob moji zlati maši dné 31. avgusta t. l., zato tem potom izrekam vsem p. n. gospodom, vzlasti še mil. g. stolnemu proštu dr. Klofutarju, kanoniku in dekanu preč. g. Oblaku in drugim čast. gg. duhovnom svojo najiskrenejšo zahvalo, želeč, naj mili Bog vsem izražene želje stotero povrne.

V Radomljah, 11. septembra 1896.

Matija Košar,
zlatomašnik.

Izjava in priporočilo.

Toplo se priporoča **Matevž Oblak**, kleparski mojster na Vrhniki, zaradi solidnega dela spadajočega v to stroko in zaradi nizke cene.

Farni urad v Preserji,

dné 12. septembra 1896.

641 1-1

Ign. Podobnik.

Stavbišča

po najmanj 200□° ali več, na **najlepšem kraju ob Tržaški cesti v Ljubljani**

prodaja 608 3-3

Konrad Stoecklinger,
Rimska cesta št. 15.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

o. kr. priv. tovarne, ustanovljene leta 1832 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 33 52-36

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljubljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd.

na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,
zidarski mojster.

554 62-16

Št. 886.

Naznanilo.

632 2-2

Na c. kr. obrtnih strokovnih šolah za obdelovanje lesa, za umetno vezenje in čipkarstvo se prične šolsko leto 1896/97

dné 18. septembra

s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Jakoba.

Obrtne strokovne šole imajo naslednje oddelke:

1. Figuralno podobarstvo, 2. strugarstvo, 3. rezbarstvo, 4. pohišno in stavbinsko mizarstvo, 5. pletenje košaric, 6. javno risarsko šolo, 7. umetno vezenje, 8. šivanje čipek, 9. pletenje čipek, 10. ateljé za obsolventinje.

Redni učenci ali učenke, ki hočejo vstopiti v šolo, naj se zglašé pri ravnateljstvu

dné 16. ali 17. septembra

z odpustnico ljudske šole in z dokazom o dovršenem 14. letu.

Izredni učenci in učenke se razven imenovanih dni sprejemajo tudi med šolskim letom, če to dopušča prostor.

V javno risarsko šolo se vpisuje celo leto vsako nedeljo dopoldne.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol.

V Ljubljani, dné 8. sept. 1896.

Kathreiner's
KATHREINER'S MILK
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi nišvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom **Kathreiner**

768 20-15

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, katero rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje in bolečine ter je oblajuje

V lončkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. — Razpošilja se sleherni dan. 46 26-14

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vogalu Spornjerjeve ulice 203.

Deželni slatinski kisli vrelec

prilporočen od naslovitejših medicinskih avtoritet.

Templjevi vrelec je najboljša osvežilna namizna pijača.

Styria vrelec je preizkušeno zdravilno sredstvo za obolele prebavne organe.

Razpošilja kopeliščeno oskrbništvu v Rogoški Slatini na Štajerskem. 223 20-17

Dobl se v vseh specerijskih prodajalnicah.

V Ljubljani pri M. Kastnerju in J. Liningerju.

V Kranju 598 3-3
 vsprejmó se v stanovanje in na hrano
dijaki iz boljših hiš
 za prihodnje šolsko leto. Stanovanje z vrtem
 je v bližini gimnazije.
 Ponudbe pod **A. B.**, poste restante Kranj.

Več stanovanj je oddati.
 Največje (4 sobe in kuhinja) za 180 gld.,
 najceneje za letnih 90 gld.
 Natančneje se izve pri lastniku **Trškaneu**
 v **Vodmatu.** 627 3-2

Dijaki 638 3-1
 z dobro postrežbo se sprejmejo v stano-
 vanje in hrano.
Stari trg št. 26, I. nadstropje.

St. 28.360. 639 3-1
Razpis službe vratarja pri mestni klavnici.

Pri **mestni klavnici** popolniti je **začasno službo vratarja** z letno plačo 300 gld., prostim stanovanjem in službinsko oblieko.
 Kdor bode prosil za to službo, mora dokazati, da je oženjen, da ni star nad 35 let, da je trdnega zdravja in gledé vedenja na dobrem glasu; razun tega pa, da zná dobro pisati in računati.
 Tako opremljene prošnje je vlagati
do 24. dné septembra letos
 pri podpisnem magistratu.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dné 10. septembra 1896.

618 3-3
Razglas.

Na c. kr. moškem in ženskem učiteljišču se začne **šolsko leto 1896/97** dné 18. septembra 1896 s slovesno sv. mašo.
 Na c. kr. moškem učiteljišču bo vpisavanje prvoletnikov, gojencev, ki imajo ponavljalni izpit, in učencev vadnice dné 14. septembra od 8. do 12. ure. Ponavljalni izpiti bodo dné 15. septembra od 8. do 12. in od 2. do 5. ure, in 16. septembra od 8. do 12. ure.
 Na c. kr. ženskem učiteljišču bo vpisavanje prvoletnic dné 15. septembra od 8. do 12. in od 2. do 4. ure, gojenk, ki imajo ponavljalni izpit, učenk vadnice in otrok za otroški vrtec dné 15. septembra od 8. do 12. ure. Ponavljalni izpiti se bodo vršili isti dan od 2. do 5. ure.
 Gojenci oziroma gojenke, ki so že bili na tem učiteljišču, se imajo oglasiti dné 17. septembra med 8. in 12. uro.
 Pismeni vsprejemni izpiti prosilcev in prosilk za vsprejem v I. letnik bodo 16. septembra od 8. do 12. ure, ustni pa 17. sept. in sledeče dni od 8. do 12. in od 2. do 5. ure.
 Redni pouk se začne dné 19. septembra na obeh vadnicah ob 8. uri, v otroškem vrtcu ob 9. uri, na učiteljiščih pa po koncu vsprejemnega izpita.
 V Ljubljani, dné 4. septembra 1896.

Ravnateljstvo.

Peter Kersič
 izdelovalec vozov in izprašani konjezdrazavniški kovač
 (Curschmied)
 v Spodnji Šiški pri Ljubljani
 priporoča se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v naj-
 boljše, zanesljivo
 izdelovanje vsakovrstnih vóz,
 katere ima tudi v zalogi. 91 2-1 619 3-3

100 do 300 gld.
 na mesec lahko pošteno
 zasluži sleherni ter povsod
 brez lastnega premoženja in
 brez zgube, ako hoče proda-
 jati postavno dopuščena dr-
 žavna pisma in srečke.
 Ponudbe pod naslovom:
 „leichter Verdienst“ Rudolffu
 Mosse, Dunaj. (574 10-4)

St. 2952. 617 3-1
Prostovoljna dražba.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem naznanja:
 Na prošnjo postavnega dediča po 24. julija 1896 brez oporoke umrlem posestniku **Mihaelu Puncerju** se dovoljuje **dražba** na 2245 gld. 16 kr. cenjene zapuščine (posestva) vložna št. 89 katastralne občine Letusch in se za to določuje dražbeni dan na
21. septembra 1896 dopoldne ob 11. uri
 na mestu posestva v **Podgorju** s pristavkom, da se bo oddalo posestvo le za ali čez cenitveno vrednost.
 Dražbeni pogoji, vsled katerih je posebno vsak ponudnik dolžan vložiti kot varščino 225 gld. v roke dražbene komisije, cenitveni zapisnik in zemlje-knjižni izpisek se lahko vpogledajo v tusodni registraturi.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem,
 dné 24. avgusta 1896.

J. Klauer-jev pravi kranjski likér
 iz planinskih zelišč

dobil je pri slavnosti na Triglavu dné 16. avgusta t. l. ponosito imé

„**TRIGLAV**“

Edino pod tem imenom bode odslej — da se izogne zamenjevanju z drugimi tako-zvanimi planinskimi likéri — v trgovini označen z oblastveno potrjeno varstveno znamko „**Triglav**“ na prodaj.
 Ta domač izdelek potrdilo je tudi c. kr. kemiško-fiziško preizkuševališče v Kloster-neuburgu, analizovalo pa kmetijsko preizkuševališče na Dunaju ter sta se izjavila in potrdila s certifikatom gg. ravnatelja dr. L. Roesler in dr. C. Meisel, da ta likér nima v sebi škodljivih snovij, da je torej **izvanredno dobre kakovosti**.
 Planinski likér „**Triglav**“ je jako priljubljen vže tudi izven njega ožje domovine ter ga osobito rada rabi gospóda pri obedih. — Spričevala so na razpolago. 589 31-3

Pleskarski in lakirarski obrt
 tvrčke

Josip Makovec v Ljubljani
 na Bregu šte. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v njegovo stroko vštetajoča se dela, osobito v **prostoročno izvršeno imitacijo vsakovrstnega lesovja**. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega materiala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-17

Knjigarna
Kleinmayr-ja in Bamberg-a
 v Ljubljani na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 637 6-1

popolno zalogo
 vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih
šolskih knjig

v najnovjših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po najnižjih cenah.
 Seznaní uvedenih knjig se oddajajo zastonj.

Restavracija Pufitsch v Žabnici,
 ob vnožju gore sv. Višarij.

Podpisani javlja uljudno potujočemu p. n. občinstvu, da je sezidal nasproti postaje Žabnica c. kr. avstrijskih železnic

ново restavracijo

ter jo opremil z vsemi potrebščinami najboljše. — Osobito bodi romarjem, kateri nameravajo obiskati slovit 465 15-12

božjo pot na sv. Višarjih

najbolje priporočena, ker je od tu najbližnja pot do cerkve sv. Višarij.
 Za zanesljivo dobro kuhinjo in pijačo, istotako za pazno in uljudno postrežbo je najboljše oskrbljeno. — Tožilo se bode izvrstno dobro vležano Koslerjevo maróno in založno pivo, zajamčeno pristna štajerska, tirolska in laška vina, pa tudi razne mineralne vode. — Cene se ne bodo menjavale, temveč postreglo se bode s stalnimi, zmernimi cenami ob vsakem letnem času. Nosači, spremljevalci, jezdní konji in tovarna živina, dalje sani za povratno vožnjo z gore bodo vselej na razpolago.

V obilni obisk vabita uljudno velespoštovanjem

Franco Wožitz, restavratér. **Rudolf Pufitsch,** posestnik.

Cement,
železniške šine,
traverze,

264 43

vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti in pocinkano ploščevino, storje za obijanje stro-pov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, trgovec z železnino
 Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10.

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in sletinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpriprostejših do najfinišnih oblik.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristrojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vgladno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po nizki ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča
priporoča se prečastiti duhovščini, cerk-
venim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatannejše izdelovanje
**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlatař, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznano natančno izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvite in med priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lečar, trgovina z modom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitanec
in medenina prav po nizki ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopjij
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-
Ogerski monarhiji.

Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najtanjše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozornostna.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvičo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporoča se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njujino
stroko vštetojoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vgladno po
najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnatih barv v ploščevinastih posuhalih.
Največja zaloga karbolinaja, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar **IVAN URAN** Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandij pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
njih stroko
priporočata lepo svojo zalogo
trpežno v ognji iz-
delanih predmetov po
prav nizki ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kallš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR urar v LJUBLJANI
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florjanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjajo
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga različnega orodja in kirurških instrumentov
Ljubljana Stari trg 6. **Alojzij Vanino** Ljubljana Stari trg 6.
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po nizki ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ples-
karsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živeca
zobozdravnik **A. Paichel**
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadst.

Franc Pavšner krojač v Ljubljani,
Valvasorjev trg 4
nasproti c. kr. gimnaziji
se priporoča preč. duhovščini in sl. občin-
stvu v naročila na **duhovniško in o-
vilno obleko** po poljubnem kroju, zago-
tavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje konj in razno-
vrstnih vóz, ima tudi v zalogi
raznovrstne vozé in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo široko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvan in sob, ka-
tere tudi spalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlatař v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatařskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborno blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove dlake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela.

Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob prmicljah, svačovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prísrečno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo bolečavam
Piccoljevo želodčno tinkturo,
katera krepča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Uljudno naznanjam vsem častitim gostom in obiskovalcem stare

krčme „pri Tišlarju“

Kolodvorske ulice v Ljubljani,

da sem to staroznano hišo z vsemi pritliklinami od prejane lastnice kupil in da bom vodil **gostilniški obrt**, kakor tudi gledé **prenočišča**, po stari šegi, nizki ceni in z izborna postrežbo, ter se s tem za mnogobrojni obisk priporočam.

600 3--3

L. Blumauer, krčmar.

Priporočamo svojo brezdimno, brezsajasto in brezvonjavo

ogĺino (kôks)

kot izvrstno kurivo za ognjišča, sobine peči, kakor tudi za obrtniško kurjenje, kakoršno rabijo ključarji, kovači, slaščičarji, kavarnarji, pralnice in likalnice, krojači, klobučarji, za sušenje stanovanj in sob itd.

Cena iz tovarne do 50 kg. 2 kr. kg.
50 " 95 "
100 " 180 "

Večja naročila po dogovoru ceneje razpošiljamo vnanjim naročnikom v žakljih ali vagonih.

Jedna vožnja na dom dostavljena stane 1 glđ. 50 kr.

Plinova tovarna
v Ljubljani.

586 10--3

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombinacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“
na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Weihburggasse. 40 12--3

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Valentin Accetto,

zidarski mojster 161 45--29

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij ali v popraviljanja, prenavljanja, dozidavanja ali povečavanja starih poslopij, vzdavanja in postavljanja lončenih štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjaško izvršitev z uporabo dobrega materiala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvrstnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi nasvete in tudi posreduje pri nakupovanju stavbenega prostora ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Ignacij Čamernik, kamnosek v Ljubljani

Poljske ulice št. 28 (poleg Schreinerjeve pivarne)
se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

nagrobnih spomenikov

tudi iz črnega slanita in granita izdelanih,

katerih ima veliko v zalogi v najrazličnejši obliki in iz različnega kamnja izvršenih. Prezema tudi vsa druga v kamnoseško stroko spadajoča cerkvena dela kot:

altarje, prižnice, krstne kamne, obhajilne pregraje, tabernakeljne, polaganje tlaka po cerkvah in kapelah zagotavljajoč izvrstno in strokovnjaško delo po konkurenčni ceni.

Najzanesljiveje izvršuje tudi vsa stavbinska kamnoseška dela.

Prenavljanje in popraviljanje točno, natančno in cenó. 615 6--2

Domača tvrdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prezema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45-29
imejteljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Trgovina z lesom J. Tauzher

na Dunajski cesti št. 35 (Bežigrad)

priporoča svojo bogato zalogo

stavbinega lesa, desk in lesa za kurjavo

kakor tudi

apno, pesek in premog.

Vse po najnižjih cenah in brezplačno na dom postavljeno.

Pri naročilih zadosti natančno ime, pa da se določi jasno, katero blago in koliko naj se pošlje.

Dostavlja se točno in natanko po naročilu.

Les za kurjavo na željo na drobno razkosamo ter tudi v malih partijah v vrečah oddajamo. 594 6--2

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Naznanilo

o XV. šolskem letu 1896/97.

Vpisovanje se vrši 17., 18. in 19. septembra dopoldne od 11. do 12. in popoldne od 4. do 6. ure v prostorih društvene šole na Bregu h. št. 20, II. nadstropje (Cojzova hiša).

Poučevanje se prične v ponedeljek, dné 21. septembra.

Učni predmeti:

Splošna glasbena teorija,
zborovo petje (dekliski, deški in dijaški } pouk je brezplačen.
moški zbor).

Harmonija,
kontrapunkt,
solopetje,
glasovir,
gosli. } učnine se plača za pouk v dveh tedenskih urah
od predmeta 1 glđ. 50 kr. na mesec.

Vpisnine se plača za vsakega gojenca 1 glđ.

Stariši gojencev morajo biti društveniki „Glasbene Matice“; če niso še društveniki, plačajo pri vpisu gojenca 2 glđ. letne društvenine.

625 3--2

Odbor.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

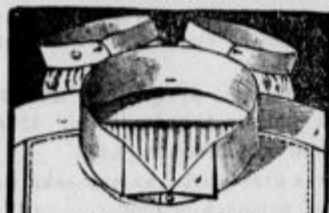
Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Brajce za gospode,
bell chiffon, gładke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1.10 do 3.70
šest " " 6.25 " 15.—

Brajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1.— do 1.40
šest " " 5.75 " 7.75

Švitlice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1.40
šest gld. 4.50 do gld. 7.50

Dvanajst ovratnikov
od gld. 1.80 do 2.20.

Dvanajst manšet
od gld. 3.30 do 4.60.

12 predlog
(Vorbemden)
od gld. 3.25 do 5.—

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jaméi tврdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

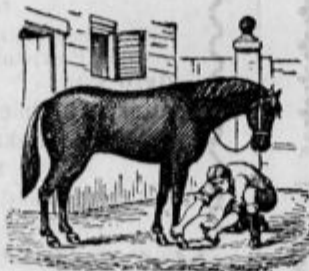
☞ Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 37

Konjski cvet

(pomnoženi restitucijski tok)

steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.

rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta
cvet, mnogo let po iz-
kušanih živinozdrav-
nikih in od praktič-
nih poljedelcev pri-
znan kot krepljen,
lajša otrpnelost
konjskih udov ter
služi v krepilo pred
in v restitucijo (očvr-
ščenje) po kakem
trudapolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let
z najboljšim vspe-
hom večinoma po
hlevih, ako živinče
nemore jesti; zboljš-
uje mleko.

Zametek z rabilnim
navodom vred velja
50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar 113 19

Ubalđ pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Marija Mikota

(prej Moro)

v Ljubljani, poleg rotovža štev. 22

priporoča najljudneje

svojo zalogo gosjega perja za postelje,
domačega pla'na pavole, volne, sukanca za ple-
tenje, bombaž, prejo za tkanje itd.,

vse po najnižji ceni. 629 2-2

Tudi se ondi predtiska in rišejo monogrami.

Najboljše sredstvo proti stenloam,
bolham, kuhinjskemu mrčesju, mo-
ljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot
nobeno drugo 225 15-15

sredstvo — vsakovrstno golazen in je tudi naj-
bolj poznato ter uporabljevano. Njega znaki
so: 1. zapečatena steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Uradniško kon- sumno društvo, Ivan Fabian, Karol J. Holzer, Ivan Jebačič, Anton Ječminek, Jeglič & Leskovic, C. Karinger, J. Kastner,	Mihael Kastner, J. Klauer, Josip Kordin, Anton Krisper, Peter Lassnik, Mihaela Lavriča nasl. F. Grošel, Alojzij Lenček, Ivan Perdan,	Karol Planinšek, Jernej Reitz, A. Scharabon, Iv. Ev. Wutscherja nasl. V. Schiffer, A. Stacul, Fran Stupica, M. E. Supan, Frane Terdina,
---	--	---

Dobi se tudi v naslednjih krajih na Kranjskem:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih
Lasičah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju,
Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhniku, v Trzišu, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Za-
gorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju,
Bledu, Cirknici. V Škofji Loki: M. Zigon in E. Burdyeh.

V popraviljanje in natančno vglášenje gla- sovirov in pianinov

se priporoča 611 6-5

Alojzij Lesjak v Ljubljani, Streliške ulice 5.

Radi podiranja moje hiše v Špitalskih ulicah premestil sem svojo

prodajalnico z manufakturnim blagom

na

Mestni trg h. št. 19

(poleg glavne trafike).

P. n. občinstvu se za nadaljno naklonjenost in obisk priporočam.

S spoštovanjem

Friderik Soss.

583 5-5

Dunajska borza

Dné 11. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 . 80 .
Avstrijska zlata renta 4%	123 . 60 .
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 . 25 .
Ogerska zlata renta 4%	122 . 05 .
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 . 45 .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	954 . — .
Kreditne delnice, 160 gld.	373 . — .
London vista	119 . 65 .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 65 .
20 mark	11 . 73 .
20 frankov (napoleonor)	9 . 53 ¹ .
Italijanski bankovci	44 . 35 .
C. kr. cekini	5 . 64 .

Dné 11. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 . — .
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 . — .
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . 40 .
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	139 . 50 .
Dunavske vravnadne srečke 5%	127 . 25 .
Dunavsko vravnadne posojilo l. 1878	108 . 25 .
Posojilo goriškega mesta	112 . — .
4% kranjsko deželno posojilo	98 . 75 .
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 . 45 .
Priporitetne obveznice državne železnice	225 . — .
južne železnice 3%	172 . 95 .
južne železnice 5%	128 . 75 .
dolenjskih železnic 4%	99 . 50 .

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	142 . — .
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 . 25 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 . — .
Salmove srečke, 40 gld.	69 . 50 .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . 50 .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 . — .
Ljubljanske srečke	22 . 75 .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 . 25 .
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3415 . — .
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	437 . — .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102 . 50 .
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63 . — .
Montanska družba avstr. plan.	87 . — .
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	158 . — .
Papirnih rubljev 100	127 . 12 .

☞ Nakup in prodaja ☞
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

☞ Pojasnila ☞ v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
☞ naloženih glavnih ☞